

15.02.2020.

Дан државности обележен у Краљеву

У спомен на дан када је на збору у Орашцу 1804. године дигнут Први српски устанак - као дан сећања на почетак српске револуције, и дан када је у Крагујевцу 1835. издат и заклетвом потврђен први Устав Књажевства Србије, Сретењски устав - као најбитнији датум у политичком, културном и историјском календару Србије, установљен је Дан државности Србије - 15. фебруар.

Полагањем венаца на Споменик српским ратницима палим за слободу отаџбине од 1912. до 1918. године, којим су се својим саборцима одужили ратни другови, али и захвални народ, град Краљево је обележио Дан државности Србије. Венце су положили представници града заменик градоначелника Вукман Ракочевић, председник Скупштине Ненад Марковић и члан Градског већа града Краљева Радоје Томашевић, као и начелник Рашког управног округа Небојша Симовић, представници Војске, Поилиције, Жандармерије, борачких и удружења грађана, организација...

Грађанима Краљева, као и Републике Србије, у нади да ћемо следећи празник дочекати у још бољим условима, Дан државности честитао је заменик градоначелника града Краљева Вукман Ракочевић.

Два значајна датума и две значајне године, можда и најзначајније у модерној српској историји, у политичком, историјском и културном смислу, несумњиво су 15. фебруар 1804. односно 15. фебруар 1835. године. Нема речи које ће довољно објаснити и описати значај Првог српског устанка 1804. године, као и доношење Сретењског устава 1835, рекао је заменик градоначелника Краљева подсетивши на значајне Краљевчане који су допринели да Србија постане прво ослобођена, а онда и модерна европска држава - Јову Курсулу, Антонија Пљакића и многе друге, који су својим светлим примером допринели да град Краљево на тадашњој мапи Србије постане значајно место и значајни срез.

Хроничар нашег града и председник Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова Јово Курсула Милан Матијевић се на овогодишњем полагању венаца поводом обележавања Дана државности појавио са копијом Сретењског устава, који је, како је дао на увид, потписао књаз Милош, са својом браћом и свим старешинама и кнезовима тадашњих окружја.

Краљево треба да се посебно поноси јер је овај Устав под редним бројем шест потписао Сретен Новаковић, из угледне краљевачке породице Новаковића, чија кућа се налази поред згаде Градске управе и која је данас под заштитом. Новаковићи су веома заслужна породица. Сретенов унук Јован Новаковић је био један од иницијатора који је краљу Милану поднео захтев да се назив вароши Карановац промени у назив Краљево, изнео је Матијевић, нагласивши да смо поносни и баштинимо традицију обележавања овог значајног датума.

Сретењским уставом - првим уставом Србије, који је био један од најмодернијих, најдемократскијих и најлибералнијих устава свог доба у Србији, укинута је феудализам, а уставне одредбе које је садржао обликоване су по узору на уставе Француске и Белгије.

Нажалост, велике силе су учиниле своје да буде суспендован, нарочито под притиском Аустроугарске, Царске Русије и Немачке царевине, али је ово један

документ који је први раздвојио законодавну, извршну и судску власт. Овај устав је означио државност Србије и уграђен је у темељ државе. Многи су се позивали на овај устав, многи научници на многим скуповима међународним су анализирали значај Сретењског устава, тим пре што је он потекао одавде , објаснио је Матијевић.

Кнежевина и Краљевина Србија имала је потом више различитих уставних решења: 1838, 1869, 1888, 1901. и 1903. године. После Другог светског рата, од 1945. године, у потпуно промењеним околностима, Србија је у саставу федералне Југославије четири пута усвајала највиши законодавни акт, а актуелни је усвојен 30. октобра 2006. године.